

ZAGRANICZNE SYSTEMY SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

AUSTRIA

PRAKTYCZNY PRZEWODNIK PO UZNAWALNOŚCI WYKSZTAŁCENIA

MATERIAŁ INFORMACYJNY OPRACOWANY PRZEZ
BIURO UZNAWALNOŚCI WYKSZTAŁCENIA – ENIC-NARIC POLSKA

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

Warszawa, 2023 r.

Spis treści

Schemat systemu edukacji Austrii.....	3
Dokumenty uprawniające do podjęcia studiów pierwszego stopnia i studiów jednolitych	4
Studia pierwszego stopnia.....	4
Studia drugiego stopnia i studia jednolite.....	5
Studia krótkie i studia podyplomowe.....	6
Studia trzeciego stopnia (doktoranckie)	6
Habilitacja	7
Skala ocen.....	7
Lista uczelni	8
Tabela ewaluacyjna austriackich dyplomów.....	9
Wydawane dyplomy	10

Noty prawne

1. Opracowanie udostępnione jest na licencji [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International \(CC BY-NC-ND 4.0 International\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

Informacje zawarte w opracowaniu służą wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym i nie stanowią źródła prawa, urzędowej interpretacji przepisów prawa, a także nie są oficjalnym stanowiskiem właściwych organów lub władz.

Dokumenty uprawniające do podjęcia studiów pierwszego stopnia i studiów jednolitych

Prawo do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe w szkołach wyższych każdego typu w Austrii mają osoby, które posiadają jedno z poniższych świadectw:

- **Reifeprüfungszeugnis**
- **Reife- und Diplomprüfungszeugnis**
- **Zeugnis über die Berufsreifeprüfung**

Uzyskane w Austrii świadectwa uprawniające do podejmowania studiów wyższych podlegają w Polsce uznaniu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie opracowanej przez Departament Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Edukacji i Nauki, właściwego w kwestii uznawalności świadectw: <https://www.gov.pl/web/edukacja/uznawanie-wykształcenia-uzyskanego-za-granica>

Studia pierwszego stopnia

System boloński

Studia pierwszego stopnia prowadzone są przez uniwersytety, uczelnie typu uniwersyteckiego oraz przez wyższe szkoły zawodowe (*Fachhochschulen*) i trwają 3-4 lata. Warunkiem ukończenia studiów jest uzyskanie odpowiednio 180-240 ECTS. Absolwenci studiów pierwszego stopnia uzyskują tytuł **Bachelor (Bakkalaurea) ze wskazaniem dziedziny** – najczęściej jest to Bachelor of Arts lub Bachelor of Science.

Dyplom nadający tytuł Bachelor uprawnia w Austrii do ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia.

Na podstawie z art. 326 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, austriacki dyplom potwierdzający ukończenie trzyletnich studiów lub studiów pierwszego stopnia trwających co najmniej trzy lata – potwierdza w Rzeczypospolitej Polskiej posiadanie wyższego wykształcenia na poziomie studiów pierwszego stopnia.

Zgodnie z art. 326 ust. 2 ww. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, uzyskany w Austrii dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, dający w tym kraju prawo do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, uprawnia w Polsce do:

- kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia.
- kontynuacji kształcenia na studiach podyplomowych.

Określenie polskiego odpowiednika austriackiego dyplomu jest możliwe w drodze nostryfikacji, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie.

Studia drugiego stopnia i studia jednolite

System boloński

Studia drugiego stopnia trwają od 1 roku do 2 lat. Warunkiem ich ukończenia jest uzyskanie odpowiednio 60 lub 120 ECTS, przygotowanie pracy dyplomowej i zdanie egzaminu dyplomowego. Wstęp na studia drugiego stopnia mają posiadacze dyplomu Bachelor. Absolwenci studiów drugiego stopnia uzyskują tytuł **Master ze wskazaniem dziedziny** (zwykle Master of Arts lub Master of Science) i są w Austrii uprawnieni do ubiegania się o przyjęcie na studia doktoranckie.

Studia jednolite (Diplomstudien) trwają od 8 do 12 semestrów (240 – 360 ECTS), składają się z 2 lub 3 części (*Studienabschnitt*), a każda z części kończy się egzaminem. W zależności od ukończonego kierunku studiów, absolwenci otrzymują tytuł **Magister/Magistra, Diplomingenieur/Diplomingenieurin, Doktor/Doktorin der gesamten Medizin [Dr.med.univ.], Diplom-Tierarzt/Diplom-Tierärztin [Mag.med.vet.]**. Dyplom ukończenia studiów jednolitych uprawnia do ubiegania się o przyjęcie na studia doktoranckie w Austrii.

System przedboloński

Przed wprowadzeniem systemu bolońskiego studia w Austrii były prowadzone jako studia jednolite przez uniwersytety oraz wyższe szkoły zawodowe (*Fachhochschule*).

Studia na uniwersytecie trwały 4-6 lat i kończyły się uzyskaniem tytułu **Magister/Magistra [Mag.] z podaniem specjalności**, np. Magistra der Rechtswissenschaften [Mag.iur.], lub dyplomu **Diplom-Ingenieur/Ingenieurin [Dipl.-Ing/DI]**. Studia były podzielone na 2 lub 3 części. Po każdej części studenci zdawali egzamin. Pierwszy egzamin cząstkowy przypadał zwykle po ukończeniu 2 lat studiów. Studia medyczne i dentystyczne kończyły się odpowiednio uzyskaniem tytułu **Doktor/Doktorin der gesamten Heilkunde [Dr.med.univ.]** lub **Doktor/Doktorin der gesamten Zahnheilkunde [Dr.med.univ.]**. Posiadacze ww. tytułów są w Austrii uprawnieni do ubiegania się o przyjęcie na studia doktoranckie.

Wyższe szkoły zawodowe (*Fachhochschulen*) prowadziły studia ukierunkowane zawodowo, trwające najczęściej 4 lata (8 semestrów), z czego jeden semestr poświęcony był na praktykę zawodową. Warunkiem ukończenia studiów było zwykle przygotowanie pracy końcowej lub projektu końcowego. Absolwenci studiów uzyskiwali dyplomy **Magister/Magistra (FH) [Mag. (FH)]** lub **Diplom-Ingenieur/Ingenieurin (FH) [Dipl.-Ing. (FH)]**. Posiadacze ww. tytułów są w Austrii uprawnieni do ubiegania się o przyjęcie na studia doktoranckie.

Na podstawie z art. 326 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, austriacki dyplom potwierdzający ukończenie studiów drugiego stopnia lub co najmniej czteroletnich studiów jednolitych – potwierdza w Rzeczypospolitej Polskiej posiadanie wyższego wykształcenia na poziomie studiów drugiego stopnia.

Zgodnie z art. 326 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, uzyskany w Austrii dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia lub studiów jednolitych, dający w tym kraju prawo ubiegania się o nadanie stopnia doktora, uprawnia w Polsce do:

- kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia,
- kontynuacji kształcenia na studiach podyplomowych,
- ubiegania się o przyjęcie do szkoły doktorskiej lub ubiegania się o nadanie stopnia doktora.

Określenie polskiego odpowiednika austriackiego dyplomu jest możliwe w drodze nostryfikacji, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie.

Studia krótkie i studia podyplomowe

Oprócz opisanych wyżej studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i studiów jednolitych, austriackie szkoły wyższe prowadzą także kształcenie nieakadmiczne, przeznaczone dla osób, które chcą podnieść swoje kwalifikacje zawodowe. Do tej kategorii zalicza się tzw. **studia krótkie (Kurzstudium)** oraz **studia podyplomowe w ramach kształcenia ustawicznego (tzw. Universitätslehrgänge)**. Absolwenci *Universitätslehrgänge* otrzymują wprawdzie tytuł **Master**, ale nie jest to tytuł akademicki i nie uprawnia do wstępu na studia doktoranckie w Austrii.

Studia trzeciego stopnia (doktoranckie)

Dyplomem uprawniającym do ubiegania się o przyjęcie na studia doktoranckie jest dyplom Master, Magister/Magistra, Diplom-Ingenieur/Diplom-Ingenieurin, Doktor/Doktorin der gesamten Heilkunde (Zahnheilkunde).

Do ubiegania się o przyjęcie na studia doktoranckie uprawnia również dyplom Magister/Magistra (FH), Diplom-Ingenieur/Diplom-Ingenieurin (FH) wydany przez wyższą szkołę zawodową (*Fachhochschule*). Jeżeli kształcenie na tym samym kierunku w wyższej szkole zawodowej trwało krócej niż kształcenie na analogicznym kierunku na uniwersytecie to wówczas studia doktoranckie trwają odpowiednio dłużej.

Studia doktoranckie prowadzone są wyłącznie przez uniwersytety i szkoły wyższe typu uniwersyteckiego i trwają 2-4 lata (4-8 semestrów). W przypadku absolwentów wyższych szkół zawodowych studia te mogą trwać dłużej. Podczas studiów doktoranckich należy zaliczyć przewidziane w programie zajęcia oraz prowadzenie badań naukowych. Warunkiem uzyskania stopnia doktora jest przygotowanie i obrona pracy doktorskiej. Obrona pracy jest częścią egzaminu doktorskiego, tzw. *Rigorosum*. Osoby, które spełnią wszystkie przewidziane prawem wymagania otrzymują stopień naukowy **Doktor/Doktorin [Dr.] z podaniem dziedziny** (np. Doktor der Rechtswissenschaften [Dr.iur.], Doktor der Medizin [Dr.med.]) lub **Doctor of Philosophy [PhD]**.

Zgodnie z art. 328 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, stopień naukowy lub stopień w zakresie sztuki nadany przez uznaną austriacką instytucję posiadającą uprawnienie do jego nadawania, jest równoważny ze stopniem naukowym lub stopniem w zakresie sztuki, o których mowa w ustawie.

Habilitacja

Prawo do przeprowadzania habilitacji w Austrii reguluje ustawa o organizacji uniwersytetów (*Bundesgesetz über die Organisation der Universitäten und Ihre Studien vom 2002*). Szczegóły dotyczące postępowania habilitacyjnego określone są przez poszczególne uczelnie.

Po pozytywnym zakończeniu habilitacji nadaje się prawo do nauczania (*Lehrbefugnis – venia docendi*). Wraz z nadaniem prawa do nauczania, istnieje możliwość stałego zatrudnienia na stanowisku docenta uniwersyteckiego.

W Austrii, podobnie jak w większości landów niemieckich, nie ma stopnia naukowego doktora habilitowanego, a jedynie uprawnienia do nauczania w określonej dziedzinie nauki lub sztuki.

Wniosek o nadanie *venia docendi* składany jest rektoratowi uczelni (rektor i prorektorzy), który przekazuje wniosek do senatu uczelni. Powoływani są 2 recenzenci reprezentujący daną dziedzinę nauki. Senat powołuje komisję habilitacyjną. Przynajmniej połowę składu komisji powinni stanowić profesorowie, powinien się w niej również znaleźć przynajmniej jeden student. Decyzję o nadaniu *venia docendi* podejmuje komisja habilitacyjna. Samo *venia docendi* nadaje rektor uczelni.

Profesor w Austrii nie oznacza tytułu naukowego, lecz stanowisko. Uzyskanie *venia docendi* nie jest konieczne do zajmowania stanowiska profesora na uczelni.

Skala ocen

W skali ocen stosowanej zarówno w szkolnictwie wyższym jak i w średnim najwyższą oceną jest „1” (*sehr gut*), najniższa „5” (*nicht genügend*). Najniższą oceną zdającą jest „4” (*genügend*). Skalę tę przedstawia poniższa tabela.

Skala numeryczna	Opis	Wyjaśnienie
1	sehr gut	bardzo dobry
2	gut	dobry
3	befriedigend	zadowalający
4	genügend	dostateczny
5	nicht genügend	niedostateczny

Na świadectwach ukończenia szkół średnich stosowana jest opisowa skala ocen. Najwyższą oceną jest „mit ausgezeichnetem Erfolg bestanden”, a najniższą oceną zdającą jest „bestanden”. Skalę tę przedstawia poniższa tabela.

Skala opisowa	Wyjaśnienie
mit ausgezeichnetem Erfolg bestanden	zdany z doskonałym rezultatem
mit gutem Erfolg bestanden	zdany z dobrym rezultatem
bestanden	zadany
nicht bestanden	niezdany

Lista uczelni

Lista uznanych austriackich uczelni dostępna jest na stronach:

- <https://www.bmbwf.gv.at/Themen/HS-Uni/Hochschulsystem.html> (w języku niemieckim)
- <https://www.bmbwf.gv.at/en/Topics/Higher-education---universities/Higher-education-system.html> (w języku angielskim)

Tabela ewaluacyjna austriackich dyplomów

Nazwa dyplomu/kwalifikacji	Uznanie dyplomu w celu kontynuacji kształcenia w Polsce	Uznanie w innych celach
Bachelor (Bakkalaurea)	Możliwość kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia i studiach podyplomowych.	Potwierdza posiadanie wykształcenia wyższego na poziomie studiów pierwszego stopnia.
Master uzyskany w po ukończeniu studiów drugiego stopnia	Możliwość kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, studiach podyplomowych, w szkole doktorskiej oraz ubiegania się o nadanie stopnia doktora.	Potwierdza posiadanie wykształcenia wyższego na poziomie studiów drugiego stopnia.
Magister/Magistra [Mag.]		
Diplom-Ingenieur/Ingenieurin [Dipl.-Ing.]		
Doktor/Doktorin der gesamten Medizin [Dr.med.univ.]		
Diplom-Tierarzt/Diplom-Tierärztin [Mag.med.vet.]		
Doktor/Doktorin der gesamten Heilkunde [Dr.med.univ.]		
Doktor/Doktorin der gesamten Zahnheilkunde [Dr.med.univ.]		
Magister/Magistra (FH) [Mag. (FH)]	Możliwość kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, studiach podyplomowych, w szkole doktorskiej oraz ubiegania się o nadanie stopnia doktora. Jeżeli kształcenie w wyższej szkole zawodowej było krótsze niż na uniwersytecie to studia doktoranckie mogą trwać dłużej.	Potwierdza posiadanie wykształcenia wyższego na poziomie studiów drugiego stopnia.
Diplom-Ingenieur/Ingenieurin (FH) [Dipl.-Ing. (FH)]		
Master uzyskany w po ukończeniu studiów podyplomowych (<i>Universitätslehrgänge</i>)	–	Brak odpowiednika w polskim systemie edukacji.
Doktor/Doktorin [Dr.] z podaniem dziedziny	Możliwość wszczęcia postępowania habilitacyjnego.	Jest równoważny z odpowiednim polskim stopniem naukowym.
Doctor of Philosophy [PhD]		

Wydawane dyplomy

W Austrii nie ma określonych w przepisach wzorów dyplomów. Każda uczelnia wydaje dyplomy o własnym wzorze. Dyplomy są wydawane w języku niemieckim lub niemieckim i angielskim.

Absolwenci studiów otrzymują oficjalne zawiadomienie potwierdzające ukończenie studiów oraz uzyskanie tytułu zawodowego lub stopnia naukowego – ***Bescheid über die Velleihung eines akademischen Grades***. Jest to jedyny dokument potwierdzający ukończenie studiów i pełni on rolę dyplomu.